

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

مصاحبه پژوهشی :

بررسی وضعیت تولید میوه های گرمسیری در ایران

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: محمود نانکلی

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

۸	نکات برجسته.....
۸	مهمترین موانع ، مشکلات و چالش های تولید میوه های گرمسیری در ایران ؛.....
۸	مهمترین سیاست های حمایتی دولت ؛.....
۹	*ضرورت طرح.....
۹	مقدمه.....
۱۰	مزایای میوه های گرمسیری.....
۱۱	بررسی موانع و پایین بودن بهره وری در این صنعت و یا محصول از زبان تولیدکنندگان.....
۱۱	نقش سوداگران و دلانان:.....
۱۱	واردات بی رویه و انحصار در واردات:.....
۱۱	اهم مرزهای ورودی موز:.....
۱۲	اهم مرزهای ورودی انبه:.....
۱۲	اهم مرزهای ورودی آناناس:.....
۱۲	بررسی نقش حمایت های دولتی (برنامه های وزارت جهاد کشاورزی معاونت باغبانی در خصوص حمایت از کشاورزان).....
۱۲	معرفی اقدامات و طرح های وزارت جهاد کشاورزی :.....
۱۳	بررسی نقش شرکت های دانش بنیان در خصوص ترویج و گسترش میوه های استوایی.....
۱۴	مشکلات، موانع و چالش های پیش روی تولیدکنندگان.....
۱۴	جمع بندی.....

*** نکات برجسته**

- ❖ توانمندی و ظرفیت منحصربه فرد استان سیستان و بلوچستان در تولید محصولات گرمسیری و نیمه گرمسیری از جمله انبه، موز، پاپایا، گواوا، هندوانه آناناسی، نارگیل
- ❖ وجود پتانسیل و فرصت طلایی برای ایجاد کارگاه‌های صنعتی و جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در سیستان و بلوچستان و تولید محصول بازارپسند و کمیاب
- ❖ صادرات حدود ۶۲۰ هزار تن محصولات گرمسیری و نیمه‌گرمسیری به ارزش حدود نیم میلیارد دلار از ایران در سال ۹۸
- ❖ نقش بسیار مهم تامین امنیت غذایی، اقتصاد ملی، صادرات، ارزآوری و تجارت بین‌المللی، ایجاد اشتغال، حفظ و پایداری محیط زیست و تامین مواد اولیه صنایع غذایی کشاورزی با توسعه کشت میوه های گرمسیری در ایران
- ❖ بالا بودن سن درخت و کاهش تدریجی عملکرد
- ❖ تبلیغات و تحقیقات ناکافی در خصوص معرفی ارقام مناسب برای کشت در مناطق گرمسیری
- ❖ اهمیت برنامه ریزی در خصوص توسعه، اصلاح و احیای باغات درجه ۲ و نوسازی باغات غیراقتصادی و درجه ۳
- ❖ وارد کردن ارقام تجاری آناناس
- ❖ تخصیص یارانه برای تامین نهال موز به باغداران.

*** مهمترین موانع، مشکلات و چالش های تولید میوه های گرمسیری در ایران**

محدودیت های اقلیمی (استان های جنوب شرقی ایران).

بالا بودن سن درخت و کاهش تدریجی عملکرد.

تبلیغات و تحقیقات ناکافی در خصوص معرفی ارقام مناسب جهت کشت در مناطق گرمسیری.

*** مهمترین سیاست های حمایتی دولت ؛**

برنامه ریزی در خصوص توسعه، اصلاح و احیای باغات درجه ۲ و نوسازی باغات غیراقتصادی و درجه ۳

وارد کردن ارقام تجاری آناناس

تخصیص یارانه برای تامین نهال موز به باغداران.

***ضرورت طرح**

استان سیستان و بلوچستان به سبب نزدیکی به خط استوا و بهره‌گیری از رطوبت دریا توانمندی زیاد و ظرفیت منحصربه‌فردی در تولید محصولات گرمسیری و نیمه گرمسیری از جمله انبه، موز، پاپایا، گواوا، هندوانه آناناسی، نارگیل، زیتون محلی و مرکبات دارد. تولید محصولات کشاورزی در این استان در طول سال رواج دارد و زمین‌های برخی مناطق مانند نیک شهر، سرباز، ایرانشهر، کنارک و چابهار در هر سال توان تولید دو بار محصول را دارند.

ظرفیت بالقوه برای ایجاد کارگاه‌های صنعتی و هم‌چنین وجود سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در سیستان و بلوچستان فرصت طلایی برای بهره‌گیری از این محصول بازاری‌سند و کمیاب است اما متأسفانه تاکنون سرمایه‌گذاران از این ظرفیت خدادادی غفلت کرده‌اند که باز در همین شرایط بنا به گفته مدیرکل دفتر میوه‌های گرمسیری و نیمه‌گرمسیری سال ۹۸ حدود ۶۲۰ هزار تن محصولات گرمسیری و نیمه‌گرمسیری به ارزش حدود نیم میلیارد دلار از ایران صادر شده که اهمیت توجه به تولید و صادرات محصولات گرمسیری و نیمه‌گرمسیری را در سال جهش تولید دوچندان کرده است.

***مقدمه**

شرایط خشک و سخت حاکم بر بیشتر زیست بوم‌های ایران، محدود بودن گونه‌های بومی و سازگار در این مناطق، اهمیت و ارزش گیاهان قانع، مقاوم و مغذی را برای ما بیشتر روشن و نمایان می‌سازد. درختان میوه‌ی گرمسیری از جمله این گیاهان می‌باشد که شامل طیف وسیعی از درختان با کاربردهای چند منظوره است که نقش بسیار مهمی در تامین امنیت غذایی، اقتصاد ملی، صادرات، ارز آوری و تجارت بین‌المللی، ایجاد اشتغال، حفظ و پایداری محیط زیست و تامین مواد اولیه صنایع غذایی کشاورزی کشورهای تولیدکننده ایفا می‌کند. این میوه‌ها عموماً در مناطق گرم و مرطوب جهان کشت و پرورش می‌یابند با این حال اغلب آنها سازگاری بسیار خوبی در مناطق نیمه گرمسیری جهان نیز از خود نشان داده‌اند. میوه‌های گرمسیری اغلب میوه‌های بسیار شیرین، دلچسب، بازاری‌سند و سرشار از مواد مغذی و معدنی هستند و در بسیاری موارد به عنوان میوه‌های لوکس وارد بازارهای جهانی می‌شوند. کاشت و پرورش برخی از درختان میوه‌های گرمسیری مانند انبه، موز، چیکو، گواوا و پاپایا در نواحی جنوب شرق کشور به ویژه در استان‌های هرمزگان، سیستان و بلوچستان و منطقه جنوب کرمان از سابقه طولانی و نسبتاً خوب برخوردار هستند. تاریخچه کشت برخی از این محصولات در استان‌های جنوبی به بیش از ۳۰۰ سال نیز می‌رسد.

در حال حاضر میوه‌های گرمسیری موجود در ایران شامل: موز، انبه، کنار، چیکو، تمره‌ندی، نارگیل، گواوا، پاپایا، فالسا، سیتاپل و بیدام در فضای باز و آناناس، آووکادو، فیسالیس و پشن فروت در سطح بسیار کم در محیط‌های کنترل شده می‌باشند که در چند سال اخیر افزایش سطح زیرکشت این محصولات در برنامه‌های توسعه کشور مد نظر قرار گرفته است.

محدودیت منابع آبی و افت شدید سطح سفره‌های زیرزمینی که در اثر تغییر اقلیم و کاهش نزولات جوی حادث شده و کم‌آبی و شوری خاک را در بخش عظیمی از اراضی کشور به همراه داشته است، به عنوان مهمترین تهدیدات پیش روی این بخش قلمداد می‌شود. بر همین اساس گروه اقتصاد اداره پژوهش‌های خبری معاونت سیاسی در راستای تحقق «جهش تولید» در مصاحبه‌ای با خانم زهرا جلیلی مقدم مدیرکل میوه‌های گرمسیری و نیمه‌گرمسیری وزارت جهاد کشاورزی به بررسی اهمیت موضوع تغییر اقلیم به عنوان عامل تهدیدکننده تولید پایدار در زیر بخش باغبانی، کشت محصولات گرمسیری با توجه به ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل کشورمان پرداخته است که مهمترین محورهای این مصاحبه به شرح زیر ارائه می‌شود.

*مزایای میوه های گرمسیری

❖ در حال حاضر میوه های گرمسیری موز، انبه، کنار، گواوا، پاپایا و چیکو قابلیت کشت اقتصادی در فضای باز در مناطق جنوبی کشور را دارند.

*آمار سطح زیرکشت، تولید و عملکرد محصولات گرمسیری در سال ۱۳۹۷

واحد: هکتار - تن - کیلوگرم در هکتار

نام محصول	کل سطح زیر کشت	میزان تولید	
		جمع	آبی / دیم
موز	۴۸۳۵	۹۲۹۲۱	۳۳۰۳۲
انبه	۴۷۲۱	۳۸۶۱۵	۱۰۳۸۹
پاپایا	۳۷	۳۶۸	۱۱۸۷۱
کنار	۲۸۸۴	۲۳۲۸۲	۲۶۱۱
چیکو	۳۲۰	۱۳۳۸	۷۲۵۶
تمبر هندی	۲۳	۱۰۷	۶۵۰۰
گواوا	۷۹۸	۴۱۱۹	۷۶۹۲
نارگیل	۱۹	۰	
سایر میوه های گرمسیری (فالس، سیتاپل، آواکادو، بیدام، فیسالیس، پشن فروت، آناناس)	۱۳۸	۷۳۲	
جمع میوه های گرمسیری	۱۳۷۷۴	۱۶۱۴۵۲	

*جدول میزان واردات و صادرات محصولات گرمسیری در سال ۱۳۹۸

*صادرات فرآورده های صنایع غذایی انبه شامل ترشی انبه و سس انبه به کشورهای حوزه خلیج فارس انجام می گیرد.

نام محصول	میزان واردات تن	ارزش واردات هزار دلار	میزان صادرات تن	ارزش صادرات هزار دلار
موز	۳۸,۴۵۷۲۲۵	۵۳,۳۰۸۲۰۸	۵۰,۰	۰۱,۳
آناناس	۳۲,۱۲۱۷۶	۲۵,۱۰۸۶۸	۱۰,۰	۲۵,۰
نارگیل	۱۶,۱۱۷۸۷	۳۶,۱۶۵۴۵	۰۹,۲	۲۴,۷
سایر میوه های گرمسیری	۸,۳۶۰۸۹	۶۸,۲۶۰۰۷	۴۹	۹۴,۴۱
پاپایا	—	—	۳۸,۱۲۳	۸۴,۱۷
جمع کل	۶۶,۵۱۷۲۷۸	۸۲,۳۶۱۶۲۹	۰۷,۱۷۵	۲۸,۷۰

*بررسی موانع و پایین بودن بهره وری در این صنعت و یا محصول از زبان تولیدکنندگان

محدودیت های اقلیمی (استان های جنوب شرقی ایران).	بررسی موانع و پایین بودن بهره وری در این صنعت
بذری بودن اکثر باغات و مشکلات ناشی از آن (ارتفاع زیاد درخت و عدم اجرای مناسب عملیات های باغی)، عدم امکان رقابت ارقام کنونی با ارقام تجاری روز و بازار پسند وارداتی در بخش تازه خوری.	
بالا بودن سن درخت و کاهش تدریجی عملکرد.	
تبلیغات و تحقیقات ناکافی در خصوص معرفی ارقام مناسب جهت کشت در مناطق گرمسیری.	
افزایش EC و PH آب و خاک (شور شدن منابع آبی و خاکی) به دلیل خشکسالی های اخیر و کاهش عملکرد.	
وقوع بارندگی (اواخر زمستان) در زمان گلدهی و شیوع بیماریهای قارچی و آفاتی چون مگس میوه و پشه گل آذین در محصولی مانند انبه (یکی از عوامل مهم کاهش عملکرد در این محصول).	

*نقش سوداگران و دلان:

در زمینه محصولات گرمسیری با توجه به تولید محدود و تقاضای داخل، این محصولات عموماً به کشور وارد می شود. محدودیت در حجم واردات این میوه ها با اعمال قوانینی از جمله ارزی، تعرفه ای و ... می تواند میسر شود. ولی از آنجایی که سوداگران تلاش می کنند فضای تولید را دچار اختلال کنند همزمان با توسعه سطح و تولید این محصولات، وزارت جهاد کشاورزی برای کوتاه کردن دست دلان، رویکردی مانند سایر محصولات قاچاق را به کار خواهد گرفت.

*واردات بی رویه و انحصار در واردات:

متأسفانه واردات، رونق تولید داخلی این محصولات را از بین می برد لذا راهکار این است که برای واردات میوه های گرمسیری، تعرفه و یا عوارضی متناسب وضع کرد تا با این شیوه سرمایه گذاری در تولید این محصولات را توسعه داد.

*مهمترین مرزهای ورودی موز:

ردیف	کشور	گمرک
۱	هند	شهید رجایی، منطقه ویژه بوشهر ۱
۲	اکوادور	بازرگان، منطقه ویژه بوشهر ۱، آستارا
۳	بندر مرسین ترکیه	بازرگان، آستارا، سهلان، منطقه ویژه بوشهر ۱

***مهمترین مرزهای ورودی انبه:**

ردیف	کشور	گمرک
۱	پاکستان	میرجاوه، پیشین، مشهد، منطقه ویژه اقتصادی شیراز
۲	هند	شهید رجایی
۳	تایلند	منطقه ویژه اقتصادی شهید رجایی

***مهمترین مرزهای ورودی آناناس:**

ردیف	کشور	گمرک
۱	فیلیپین	منطقه ویژه بوشهر ۱، منطقه آزاد اروند(خرمشهر)، شهید رجایی
۲	اکوادور	شهید رجایی، منطقه ویژه بوشهر ۱
۳	مالزی	منطقه ویژه بوشهر ۱، شهید رجایی
۴	ویتنام	شهید رجایی
۵	هند	شهید رجایی

***بررسی نقش حمایت های دولتی (برنامه های وزارت جهاد کشاورزی معاونت باغبانی در خصوص حمایت از کشاورزان)**

برنامه ریزی در خصوص توسعه، اصلاح و احیای باغات درجه ۲ و نوسازی باغات غیراقتصادی و درجه ۳ محصولات جهت افزایش کمی و کیفی تولید محصولات گرمسیری و افزایش عملکرد در واحد سطح امری پراهمیت و ضروری است که در این خصوص دولت و وزارت جهادکشاورزی می توانند نقش مهمی ایفا کنند.

***جدول برنامه ششم توسعه و اصلاح محصولات گرمسیری**

ردیف	محصول	جمع سطح اصلاح و توسعه (هکتار)				
		سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹	سال ۱۴۰۰
۱	موز	۶۵۰	۷۵۰	۸۵۰	۹۵۰	۱۰۵۰
۲	انبه	۵۹۶	۶۸۸	۷۸۰	۸۷۲	۹۶۴
۳	کنار	۳۳	۴۴	۵۵	۶۶	۷۸
۴	سایر گرمسیری	۰	۰	۰	۰	۰
	جمع	۱۲۷۹	۱۴۸۲	۱۶۸۵	۱۸۸۸	۲۰۹۲

• معرفی اقدامات و طرح های وزارت جهادکشاورزی :

واردات نهال های کشت بافتی MD۲ از کشور هند در سال ۹۵
برنامه ریزی تکثیر و تولید نهال از این پایه های وارداتی برای عملیاتی کردن طرح کشت آناناس در گلخانه و سایبان یکی دیگر از اقدامات انجام شده می باشد که اکنون در استانهای گیلان، گلستان، مرکزی و سیستان بلوچستان در حال اجرا است و در صورت تامین اعتبار لازم، امکان توسعه آن در سال های آتی فراهم می باشد.
تدوین طرح توسعه کنار به عنوان طرح های کم آب بر با بهره وری بالا و ارائه به استانهای مستعد جهت اجرایی نمودن این طرح.

با توجه به اینکه بحث توسعه این محصول با بهره‌وری آب و ارزش افزوده بالا در مناطق محروم مطرح گردید طرح فوق‌الذکر با استناد به توجیه‌های فنی و اقتصادی تهیه شده که در صورت حمایت اعتباری می‌تواند علاوه بر رونق اقتصادی در مناطق کم‌درآمد، بخش اشتغالزایی را نیز فعال کند.
پیگیری احداث باغ مادری: در این زمینه تدوین طرح احداث باغ مادری میوه‌های گرمسیری در استان سیستان و بلوچستان به منظور حفظ ذخایر ژنتیکی و تکثیر انبوه ارقام مرغوب انجام گرفته و موافقت اولیه در حال بررسی جهت اخذ مجوز می‌باشد.
تدوین طرح کشت میوه‌های گرمسیری توجیه‌پذیر (پاپایا، موز و ...) در محیط گلخانه و سایبان به منظور افزایش عملکرد و تولید در واحد سطح نیز یکی از موارد در حال پیگیری است.
تعیین اولویت‌های پژوهشی و تحقیقاتی برای اجرا به مراکز تحقیقات.
پیگیری واردات ژرم پلاسما ارقام مقاوم به خشکی و شوری میوه‌های گرمسیری.
برنامه‌ریزی جهت کمک به تولید محصول سالم (ارائه برنامه و پیگیری جهت اجرایی نمودن برنامه)
حمایت از صنایع مرتبط و رونق در صنایع فرآوری و بازارهای مصرف.
تدوین استانداردهای مربوطه و همکاری با سازمان ملی استاندارد جهت تدوین استانداردهای ملی مربوطه.
برنامه‌ریزی در راستای مدیریت صحیح تغذیه، هرس، آبیاری، کنترل آفات بیماری‌ها و علف‌های هرز (تدوین دستورالعمل‌های مورد نظر، بازدید و ...)
برنامه‌ریزی و برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه کارشناسان و بهره‌برداران در زمینه‌های مختلف مدیریت باغ، تغذیه، هرس و ...
سیاستگذاری در جهت کاهش ضایعات (تدوین طرح تولید افزایش مواد با ارزش افزوده از ضایعات میوه‌های گرمسیری به ویژه موز و برنامه‌ریزی در جهت اجرای این طرح)
پیگیری وضعیت میوه‌های گرمسیری از استانها و مراکز مربوطه و کمک به حل مسائل.
تخصیص یارانه برای تامین نهال موز به باغداران.

*بررسی نقش شرکت‌های دانش‌بنیان در خصوص ترویج و گسترش میوه‌های استوایی

مشکلات، موانع و چالش های پیش روی تولیدکنندگان

کمبود نهال ارقام تجاری و بازار پسند مناسب مناطق جنوبی کشور و ارقام مناسب برای کشت در محیط های کنترل شده.

شناخت ناکافی مردم از ارزش غذایی و اقتصادی بالای میوه های گرمسیری (کم رونقی بازار برخی از این محصولات).

تغییر شرایط اقلیم (خشکی بیش از حد و شور شدن منابع آبی و خاکی) و افت کمی و کیفی میوه های گرمسیری.

حمایت ناکافی از سیاست ها و برنامه های اصلاحی و توسعه محصولات گرمسیری (کمبود اعتبار، وجود سوداگران در امر واردات بی رویه و...).

جمع بندی

شرایط خشک و سخت حاکم بر بیشتر زیست بوم های ایران، محدود بودن گونه های بومی و سازگار در این مناطق، اهمیت و ارزش گیاهان قانع، مقاوم و مغذی را برای ما بیشتر روشن و نمایان می سازد. درختان میوه ی گرمسیری از جمله این گیاهان می باشند که شامل طیف وسیعی از درختان با کاربردهای چند منظوره است که نقش بسیار مهمی در تامین امنیت غذایی، اقتصاد ملی، صادرات، ارز آوری و تجارت بین المللی، ایجاد اشتغال، حفظ و پایداری محیط زیست و تامین مواد اولیه صنایع غذایی کشاورزی کشورهای تولید کننده دارند. این میوه ها عموماً در مناطق گرم و مرطوب جهان کشت و پرورش می یابند با این حال اغلب آنها سازگاری بسیار خوبی در مناطق نیمه گرمسیری جهان نیز از خود نشان داده اند. میوه های گرمسیری اغلب میوه های بسیار شیرین، دلچسپ، بازارپسند و سرشار از مواد مغذی و معدنی است و در بسیاری موارد به عنوان میوه های لوکس وارد بازارهای جهانی می شود.

کاشت و پرورش برخی از درختان میوه های گرمسیری مانند انبه، موز، چیکو، گواوا و پاپایا در نواحی جنوب شرق کشور به ویژه در استان های هرمزگان، سیستان و بلوچستان و منطقه جنوب کرمان از سابقه طولانی و نسبتاً خوب برخوردار است. تاریخچه کشت برخی از این محصولات در استانهای جنوبی به بیش از ۳۰۰ سال نیز می رسد.

در حال حاضر میوه های گرمسیری موجود در ایران شامل: موز، انبه، کنار، چیکو، تمرهندی، نارگیل، گواوا، پاپایا، فالسا، سیتاپل و بیدام در فضای باز و آناناس، آووکادو، فیسالیس و پشن فروت در سطح بسیار کم در محیط های کنترل است که در چند سال اخیر افزایش سطح زیرکشت این محصولات در برنامه های توسعه کشور مد نظر قرار گرفته است و در حال حاضر میوه های گرمسیری موز، انبه، کنار، گواوا، پاپایا و چیکو قابلیت کشت اقتصادی در فضای باز در مناطق جنوبی کشور را دارند.

مهمترین تهدیدات تولید و کشت محصولات گرمسیری و نیمه گرمسیری عبارتند از: محدودیت منابع آبی و افت شدید سطح سفره های زیرزمینی که در اثر تغییر اقلیم و کاهش نزولات جوی حادث شده و کم آبی و شوری خاکها در بخش عظیمی از اراضی کشور، پایین بودن بهره وری در این صنعت، محدودیت های اقلیمی (استان های جنوب شرقی ایران)، بذری بودن اکثر باغات و مشکلات ناشی از آن (ارتفاع زیاد درخت و عدم اجرای مناسب عملیاتی های باغی)، عدم امکان رقابت ارقام کنونی با ارقام تجاری روز و بازارپسند وارداتی در بخش تازه خوری، بالا بودن سن درخت و کاهش تدریجی عملکرد، تبلیغات و تحقیقات ناکافی در خصوص معرفی ارقام مناسب جهت کشت در مناطق گرمسیری، افزایش EC و PH آب و خاک (شور شدن منابع آبی و خاکی) به دلیل خشکسالی های اخیر و کاهش عملکرد، وقوع بارندگی (اواخر زمستان) در زمان گلدهی و شیوع بیماریهای قارچی و آفاتی چون مگس میوه و پشه گل آذین در محصولی مانند انبه (یکی از عوامل مهم کاهش عملکرد در این محصول).

متأسفانه در بخش تولید محصولات گرمسیری همانند خیلی از حوزه های تولیدی با پدیده سوداگران و دلالان مواجهه ایم. با توجه

به تولید محدود و تقاضای داخل، واردات این محصولات انجام می‌شود که بیشتر آن از طریق مرزهای شرقی کشور صورت می‌گیرد به طوری که دلالان پاکستانی محصول انبه سیستان و بلوچستان را خریداری و در آن سوی مرز به ترشی تبدیل کرده و دوباره به کشور بازمی‌گردانند و در حالی محصولات انبه پاکستان در بازارهای کشور جولان می‌دهد که استان سیستان خود یکی از قطب‌های میوه‌های گرمسیری است. اما از آنجائیکه سوداگران تلاش می‌کنند فضای تولید را دچار اختلال کنند و با واردات رونق تولید داخلی را از بین ببرند به نظر می‌رسد محدودیت در حجم واردات این میوه‌ها با اعمال قوانینی از جمله ارزی، تعرفه ای و ... می‌تواند مانعی برای واردات با هدف حمایت از تولید داخل باشد و پیشنهاد می‌شود تعرفه و یا عوارض اخذ شده از واردکنندگان میوه‌های گرمسیری مستقیم صرف توسعه و سرمایه‌گذاری همین محصولات در داخل شود.

آنچه مسلم است سیاست‌های سلبی هیچ‌گاه به تنهایی کارساز نبوده و در کنار این سیاست‌های بازدارنده واردات می‌بایست سیاست‌های حمایتی، تشویقی و ترغیبی نیز در نظر گرفت در همین زمینه وزارت جهادکشاورزی به عنوان متولی اصلی این بخش از تولید کشور اقدام به برنامه ریزی در خصوص توسعه، اصلاح و احیای باغات درجه ۲ و نوسازی باغات غیراقتصادی و درجه ۳ محصولات با هدف افزایش کمی و کیفی تولید محصولات گرمسیری و افزایش عملکرد در واحد سطح کرده است. همچنین واردات نهال‌های کشت بافتی MD۲ از کشور هند در سال ۹۵، برنامه ریزی تکثیر و تولید نهال از پایه‌های وارداتی جهت عملیاتی کردن طرح کشت آناناس در گلخانه و سایبان در استانهای گیلان، گلستان، مرکزی و سیستان بلوچستان (این طرح در حال اجراست) و در صورت تامین اعتبار لازم، امکان توسعه آن در سال‌های آتی فراهم می‌باشد از دیگر سیاست‌های حمایتی دولت است. تدوین طرح توسعه کنار به عنوان طرح‌های کم آب بر با بهره‌وری بالا و ارائه به استانهای مستعد جهت اجرایی کردن این طرح با توجه به اینکه بحث توسعه این محصول با بهره‌وری آب و ارزش افزوده بالا در مناطق محروم مطرح شد و نظر به توجیحات فنی و اقتصادی، در صورت حمایت اعتباری می‌تواند علاوه بر رونق اقتصادی در مناطق کم درآمد، بخش اشتغالی را نیز فعال کند.

یکی از اقدامات حمایتی دولت نیز پیگیری احداث باغ مادری میوه‌های گرمسیری در استان سیستان و بلوچستان به منظور حفظ ذخایر ژنتیکی و تکثیر انبوه ارقام مرغوب است که موافقت اولیه در حال بررسی برای اخذ مجوز است.

در همین خصوص مهمترین پیشنهادها و راهکارهای اجرایی که می‌تواند به توسعه و رونق بیشتر میوه‌های گرمسیری منجر شود عبارتند از: تعیین اولویت‌های پژوهشی و تحقیقاتی جهت اجرا به مراکز تحقیقات، حمایت از صنایع مرتبط و رونق در صنایع فرآوری و بازارهای مصرف، تدوین استانداردهای مربوطه و همکاری با سازمان ملی استاندارد جهت تدوین استانداردهای ملی مربوطه، سیاستگذاری برای کاهش ضایعات (تدوین طرح تولید افزایش مواد با ارزش افزوده از ضایعات میوه‌های گرمسیری به ویژه موز و برنامه ریزی در جهت اجرای این طرح) و پیگیری وضعیت میوه‌های گرمسیری از استانها و مراکز مربوطه و کمک به حل مسائل و تخصیص یارانه برای تامین نهال موز به باغداران. ضمن آنکه نباید از نقش شرکتهای دانش بنیان که در این زمینه تحقیقاتی در خصوص ترویج و گسترش میوه‌های استوایی داشته‌اند غافل شد.

در مجموع بخش تولید محصولات گرمسیری در کشور با وجود ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل و ارز آوری نیم میلیارد دلاری در صورت حمایت همه جانبه از سوی بخش خصوصی و دولتی، آموزش و تشویق و ترغیب بیشتر کشاورزان برای تولید محصول با ارزش افزوده بیشتر، استقرار صنایع تبدیلی و سرمایه‌گذاری مولد ضمن تامین نیاز داخل و ممانعت از خروج ارز می‌تواند در کنار سایر منابع عظیم خدادادی زیر زمینی، به توسعه و گسترش اشتغال، صادرات و رفع معضلات و چالش‌های امنیتی و اجتماعی در مرزهای شرقی کشور کمک شایانی نماید مشروط به اینکه مسئولان نظام در حوزه برنامه ریزی و سیاست‌های حمایتی اعلام و تدوین شده به وعده‌های خود عمل نمایند و تنها در قالب

سند یا قانون خاک خورده باقی نماند.

